

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

RAČUNALNIŠTVO

Izpitna pola 1

Sreda, 1. september 2004 / 110 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca in dva konceptna lista.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne rešujte nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazca za ocenjevanje).

Rešitve vpisujte v za to predvideni prostor v izpitni poli, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Odgovori, pisani z navadnim svinčnikom, bodo ocenjeni z nič (0) točkami. V izpitno polo vpisujte le končne rešitve algoritmov. Skice lahko rišete prostoročno. Pišite urejeno in čitljivo.

Število točk za posamezna vprašanja je navedeno ob nalogah v izpitni poli.

Zaupajte vase in v svojesposobnosti.

Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani, od tega 2 prazni.

IZPITNA POLA 1

Obkrožite pravilno trditev.

1. V primerjavi z zapisom s fiksno vejico se uporablja zapis s plavajočo vejico pogosteje, ker:

(2 točki)

- A zapis s fiksno vejico omogoča le zapis celih števil;
- B zapis s fiksno vejico zasede več prostora v pomnilniku;
- C pri uporabi zapisa s plavajočo vejico nikoli ne pride do napake pri zaokroževanju;
- D zapis s plavajočo vejico omogoča zapis od zelo majhnih do zelo velikih števil;
- E je zapis s plavajočo vejico prilagojen desetišskemu številskemu sestavu.

2. Pri procesorjih RISC naslavlja pomnilnik le ukazi za prenos podatkov. To je izvedljivo, ker:

(2 točki)

- A imajo procesorji RISC veliko registrov;
- B imajo procesorji RISC vgrajen velik predpomnilnik;
- C procesorji RISC malo uporabljajo pomnilnik;
- D se operacije izvajajo v aritmetičnologični enoti;
- E imajo procesorji RISC malo ukazov.

3. Predpomnilnik je danes vdolan v večino računalnikov. Uveden je bil, ker:

(2 točki)

- A je cenejši od glavnega pomnilnika;
- B nadomesti več registrov;
- C je hitrejši od glavnega pomnilnika in je velika verjetnost, da je v njem zaradi lokalnosti ukaz ali podatek, ki ga potrebujemo;
- D je manjši od glavnega pomnilnika;
- E glavnega pomnilnika ne moremo realizirati na isti rezini silicija kakor procesor.

4. Procesor uporablja pri vejitvenih ukazih register pogojnih kod (CCR), katerega vsebina se spreminja z izvajanjem instrukcij. Register pogojnih kod ima dolžino 4 bite in v njem se postavljajo biti skladno z rezultatom izvedene operacije: *Z* (rezultat operacije je 0), *O* (pri operaciji je prišlo do preliva), *C* (pri operaciji je prišlo do prenosa) in *N* (rezultat operacije je negativno število). Ukazi zasedejo en naslov (lokacijo) v pomnilniku. Ukaz *BZ a* povzroči skok na naslov, ki ga dobimo, če naslovu vejitvenega ukaza prištejemo *a*, kadar je *Z* postavljen ($Z = 1$). Ukaz *BZ a* je na naslovu CD14, *a* je po vrednosti 6F, $Z = 1$. Na katerem naslovu se bo nadaljevalo izvajanje programa?

(2 točki)

- A CD83
- B CD84
- C CD15
- D CD0A
- E CD0B

5. Vsem operacijskim sistemom, ki pri uporabi datotek preverjajo pravico do uporabe, je skupno, da preverjajo:

(2 točki)

- A pravico do branja, spreminjanja in hranjenja;
- B pravico do izvajanja, spreminjanja in hranjenja;
- C pravico do branja, pisanja in izvajanja;
- D pravico do izvajanja, branja in hranjenja;
- E ni skupnih značilnosti preverjanja.

6. Slojevita zgradba operacijskega sistema se v primerjavi s kompaktno, homogeno zgradbo več uporablja, ker:

(2 točki)

- A pri nalaganju OS lahko izbiramo, kateri sloj bomo naložili v računalnik, katerega pa ne;
- B se le tako lahko različni operacijski sistemi povezujejo med seboj in so kompatibilni;
- C je tak OS bolj zanesljiv, omogoča boljšo zaščito in ga je lažje posodobljati;
- D tak sistem deluje v realnem času;
- E so le tako lahko glavni program, podprogrami, prekinitveni programi in podatki ločeni med seboj.

7. **Imamo prevajalnik za C. Dobavitelj v dokumentaciji navaja, za katere tipe računalnikov je narejen. Za drugačne tipe ga ne moremo uporabiti, ker:**

(2 točki)

- A je v prevajalniku vgrajena koda, ki prepozna tip procesorja in prepreči izvajanje prevajanja;
- B prevajalnik tvori strojno kodo, ukazi v strojni kodi pa so skupni le določeni skupini procesorjev;
- C prevajalnik potrebuje zbirnik, ki ga za drugačne tipe nimamo;
- D program vsebuje tudi klice vgrajenih funkcij;
- E prevajalnik ne pozna organizacije procesorja in ne more izvesti faze optimizacije kode.

8. **Operacijski sistem pozna preimenovanje datotek. Kaj se dogodi ob preimenovanju datoteke?**

(2 točki)

- A Datoteka se kopira, nova datoteka dobi novo ime, stara datoteka je še vedno dosegljiva pod prejšnjim imenom.
- B Spremeni se ime v seznamu datotek.
- C Spremeni se ime v glavi datoteke.
- D Operacijski sistem v resnici ne pozna ukaza za preimenovanje. To je poseben primer kakšnega drugega ukaza.
- E Vsi operacijski sistemi ne podpirajo preimenovanja datotek.

SKLOP PROGRAMSKI JEZIKI IN PROGRAMIRANJE
NALOGE IZBIRNEGA TIPA

Obkrožite pravilno trditev le pri enem programskem jeziku.

9. Kakšni sta vrednosti x in y , ko je izvedeno naslednje zaporedje ukazov?

(2 točki)

PASCAL:

```
var x,y:integer;
begin
x:=1;y:=2;
repeat
  x:=x+(x mod y);
  y:=y+1;
until y>3;
end;
```

C:

```
int x,y;
void main() {
  x=1;y=2;
  do {
    x=x+(x%y);y++;}
  while (y<=3);
}
```

- A x=1, y=4
- B x=4, y=4
- C x=1, y=3
- D x=4, y=1
- E x=1, y=1

10. Obkrožite odgovor, v katerem so navedeni le sestavljeni podatkovni tipi:

(2 točki)

- A števila, tabele, zapisi, nizi, znaki;
- B tabele, datoteke, zapisi, nizi;
- C znaki, tabele, datoteke, nizi;
- D zapisi, nizi, števila, datoteke;
- E datoteke, števila, znaki, tabele.

11. Dan je podprogram SpremeniX:**PASCAL:**

```
procedure SpremeniX(x:integer);
var i:integer;
begin
  for i:=1 to 10 do x:=x+2*i
end;

begin
x:=0; SpremeniX(x);

end.
```

C:

```
void SpremeniX(int x){
int i;
for(i=1;i<=10;i++)
  x+=2*i;
}

void main(){
x=0; SpremeniX(x);
}
```

Kakšno vrednost ima celoštevilska spremenljivka x, ki je definirana v glavnem programu, po vrnitvi iz podprograma:

(2 točki)

- A 70
- B 110
- C 0
- D nedefinirano
- E 13

12. Pravilna deklaracija spremenljivke x, ki je realno število, je:

(2 točki)

PASCAL:

- A var x:real;
- B var x=real;
- C type x:real;
- D type x=real;
- E nobena od naštetih oblik ni pravilna.

C:

- A float x;
- B float = x;
- C typedef float x;
- D typedef float = x;
- E nobena od naštetih oblik ni pravilna.

13. S katerim ukazom ustvarimo novo, prazno tekstovno datoteko?*(2 točki)***PASCAL:**

- A new(f);
- B open_empty(f);
- C reset(f);
- D rewrite(f);
- E z nobenim od navedenih ukazov.

C:

- A f=fopen("ime","w");
- B f=access("ime",0);
- C f=fopen("ime",0);
- D f=fopen("ime","w");
- E z nobenim od navedenih ukazov.

14. Katere napake odkrije prevajalnik?*(2 točki)*

- A Semantične.
- B Sintaktične.
- C Napake, do katerih pride pri izvedbi vhodno/izhodnih operacij.
- D Napake, do katerih pride zaradi preobremenjenosti procesorja.
- E Logične napake.

15. Obkrožite trditev, ki najbolj opiše nalogo naslednjega programa.*(2 točki)***PASCAL:**

```
var stevilo, vsota, n: integer;
begin
  n:=0; vsota:=0;
  repeat
    writeln('vnesi število'); readln(stevilo);
    vsota:=vsota+stevilo;
    n:=n+1;
  until stevilo=0;
  writeln('rezultat je ', vsota/n);
end.
```

C:

```
#include <stdio.h>
main()
{
  int stevilo, vsota, n;
  n=0;
  vsota=0;
  do {
    printf("Vnesi število : ");
    scanf("%d", &stevilo);
    vsota=vsota+stevilo;
    n=n+1;
  } while (stevilo!=0);
  printf("Rezultat je: %f", (float)vsota/(float)n);
  return 0;
}
```

- A Program bere števila in jih seštevava. Po koncu branja izpiše njihovo vsoto.
- B Program bere števila, dokler so različna od 0. Potem izpiše povprečno vrednost vseh prebranih števil.
- C Program bere števila, dokler ne naleti na število 0. Števila seštevava in na koncu izpiše rezultat.
- D Program prebere 10 števil in izračuna njihovo povprečno vrednost.
- E Nič od naštetega ne opisuje delovanje programa.

SKLOP PROGRAMSKI JEZIKI IN PROGRAMIRANJE
NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI

16. Kolikokrat se bo ponovila naslednja zanka?

(2 točki)

PASCAL:

```
x:=30;
repeat
  x:=x+3;
until x=50;
```

C:

```
int x=30;
do
  x+=3;
while(x!=50);
```

Odgovor:

---

17. Kaj izpiše naslednji program?*(2 točki)***PASCAL:**

```
Procedure kaj(a,b,c:integer);
Begin
    a:=a+b;
    b:=sqr(b);
    c:=10+a;
    writeln(a,b,c);
End;
Begin
    a:=7; b:=2; c:=15;
    writeln(a,b,c);
    kaj(a,b,c);
    writeln(a,b,c);
End.
```

C:

```
#include <stdio.h>
void kaj(int a,int b,int c){
    a+=b; b*=b; c=10+a;
    printf("%d%d%d\n",a, b, c);
};
void main(){
int a,b,c;
    a=7; b=2; c=15;
    printf("%d%d%d\n",a, b, c);
    kaj(a,b,c);
    printf("%d%d%d\n",a, b, c);
}
```

Rešitev:

---

20. Narišite in poimenujte simbole, ki jih potrebujemo v diagramu poteka.

(2 točki)

Rešitev:

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN